

بسمه تعالی

واحد کارآموزی در عرصه داروخانه شهری - ورودی ۱۳۹۳

راهنمای حاضر به منظور هماهنگ سازی آموزش درس کارآموزی در عرصه داروخانه شهری مربوط به ورودی ۱۳۹۳ تهیه شده است و شامل معرفی مختصری از این واحد درسی و الگوی اجرایی آن می باشد.

* با تشکر فراوان از مساعدت معاونت آموزشی مجموعه داروخانه های ۱۳ آبان دانشگاه تهران که الگوی اجرایی خود را به منظور طراحی الگوی اجرایی این کارآموزی در اختیار گروه داروسازی بالینی قرار دادند.

مشخصات این واحد درسی: ۶ واحد عملی معادل با ۳۰۶ ساعت

معرفی درس:

این واحد درسی در ۱ جلسه تئوری*(۲ ساعت)، ۱۵ جلسه عملی(۷۵ ساعت) در محل داروخانه (۱۳ جلسه در داروخانه آموزشی دانشکده و ۲ جلسه در داروخانه همکار)، ۸ ساعت بازدید در محل معاونت غذا و دارو (در صورت فراهم شدن شرایط همکاری با معاونت غذا و دارو) ، ۵ جلسه عملی ۴ ساعته در محل DPIC (در صورت فراهم شدن شرایط همکاری و امکان برگزاری) و ۱۷ ساعت در محل اتاق ساخت داروهای جالینوسی، ۷۴ ساعت کار در داروخانه آموزشی، ۱۰ ساعت کار در داروخانه همکار ، مسئولیت قائم مقامی در داروخانه های شهری (۸۵ ساعت) و مسئولیت قائم مقامی در داروخانه آموزشی دانشکده (۱۵ ساعت) تحت عنوان کارآموزی در عرصه داروخانه شهری به دانشجویان ورودی ۱۳۹۳ ارائه می گردد و در آن مباحثی که در دوره کارآموزی داروخانه شهری فراگرفته شده، به کار گرفته می شود. در طی این دوره دانشجویان موظفند زیر نظر استاد و مسئول فنی در داروخانه فعالیت داشته باشند.

*در صورت نیاز و صلاحدید گروه، در طی ترم یک تا سه کلاس تئوری مجزا نیز برگزار خواهد شد.

جدول ۱

اجزای واحد کارآموزی داروخانه عرصه شهری	
بخش	ساعات
یک جلسه تئوری	۲ ساعت
۱۵ جلسه عملی در داروخانه تحت نظر استاد	۷۵ ساعت
بازدید از معاونت غذا و دارو	۸ ساعت
۵ جلسه عملی در محل DPIC* *در صورت انجام هماهنگی های لازم و امکان برگزاری	۲۰ ساعت
ساخت داروهای جالینوسی	۱۷ ساعت
کار در داروخانه آموزشی (با حضور مسئول فنی)	۷۴ ساعت
کار در داروخانه همکار (با حضور مسئول فنی)	۱۰ ساعت
مسئولیت قائم مقامی در داروخانه های شهری	۸۵ ساعت
مسئولیت قائم مقامی در داروخانه آموزشی دانشکده	۱۵ ساعت
مجموع	۳۰۶ ساعت

اهداف کلی تعریف شده در این واحد درسی عبارتند از :

- به کارگیری منابع چاپی و نرم افزارهای اطلاعات دارویی و اینترنت جهت استخراج اطلاعات در محیط داروخانه
- کسب مهارت در ارتباط با فعالیت های اجرائی داروساز در داروخانه ها (آشنائی با انواع نسخ و نسخه پیچی و نسخه خوانی و پیدا کردن تسلط کافی به نام های ژنریک و تجاری و اشکال دارویی رایج)
- کسب مهارت جهت مشارکت در تیم درمان به عنوان مشاور دارویی بیماران سرپایی و کادر پزشکی (کسب اطلاعات کافی در مورد عوارض و تداخلات و موارد منع مصرف دارو و آموزش نحوه صحیح مصرف دارو به بیمار)
- کسب توانایی و مهارت های ارتباطی مناسب با بیماران و کادر درمانی
- بکارگیری قوانین بیمه در نسخه پیچی و آشنایی با روابط داروخانه و شرکت های بیمه گر
- مدیریت داروخانه (امور اجرایی)

نحوه برگزاری دوره:

نحوه برگزاری کلاس های عملی در داروخانه آموزشی دانشکده

در هر شیفت کارآموزی گروه های ۶ یا ۷ نفره در محل داروخانه حضور خواهند داشت. افراد این گروه به دو گروه آ و ب تقسیم می شوند. گروه آ در کلاسی که در محل داروخانه وجود دارد به مدت ۱ ساعت و ۴۵ دقیقه دست نامه ی مربوطه را تحت نظارت استاد پر میکند. در انتهای این زمان گروه آ دستنامه خود را تحویل استاد خود می دهند.

در این مدت گروه ب در محل داروخانه به شکل زیر به مدت ۱ ساعت و ۴۵ دقیقه تحت نظارت استاد فعالیت میکنند: یک نفر همراه با تکنسین پذیرش نسخه خواهد بود تا امر آموزش ثبت نسخ و تائید نسخ و قیمت زنی و ... را آموزش ببیند. یک نفر در محل قفسه های دارویی فعالیت نسخه پیچی و بررسی داروهای موجود در قفسه دارویی مربوط به عنوان هر دست نامه را انجام خواهد داد. یک یا دو نفر همراه با استاد و مسئول فنی داروخانه در مورد دستورزی، توصیه به بیمار، ارتباط با بیمار و پاسخ دهی به سوالات دارویی مراجعین آموزش خواهند دید. این سه یا چهار نفر میتوانند هر ۳۵ دقیقه به صورت چرخشی محل فعالیت خود را عوض کنند یا اینکه هر جلسه با توافق داخل گروهی محل فعالیت را عوض کنند.

پس از ۱ ساعت و ۴۵ دقیقه گروه آ و ب جابه جا میشوند تا گروه ب دست نامه خود را پر کند و گروه آ آموزش در محل داروخانه را دریافت کند. در انتهای این زمان گروه ب دستنامه خود را تحویل استاد خود می دهند.

۱/۵ ساعت باقیمانده از هر شیفت کارآموزی شامل آموزش OTC تراپی، Flash Exam، پر کردن SOAP note تحت آموزش و نظارت استاد خواهد بود.

زمان بندی پیشنهادی برای جلسات ۵ ساعت به شرح زیر می باشد :

- ۱- پرکردن دست نامه ی مربوط به هر جلسه (۱ ساعت و ۴۵ دقیقه) و یا فعالیت در داروخانه (۱ ساعت و ۴۵ دقیقه)
هدف از پر کردن دستنامه آشنایی با برخی نسخ، اشکال دارویی، تداخلات، توصیه های دارویی و سوالات مهم در رابطه با هر موضوع درسی است.
هر دست نامه شامل ۱۵ سوال است که برای پیدا کردن جواب آنها باید جستجو در منابع انجام شود.
* دست نامه مربوط به هر مبحث بایستی در دو نسخه متفاوت طراحی شود تا احتمال تقلب و کپی کردن جوابها کاهش یابد.

۲- SOAP note و OTC تراپی (۱ ساعت و ۱۵ دقیقه): شامل فرمی است که هر هفته ضمیمه دست نامه ارسال می گردد و هر دانشجو موظف است در هر جلسه فرم مربوطه را زیر نظر استاد در حضور بیمار یا بیمارنا پرنماید.

لازم به ذکر است ارزشیابی این فرم ها توسط استاد مربوطه در همان جلسه انجام گرفته و نمره آن در فرم تکمیل شده منظور می گردد. همچنین در هر جلسه تقریبا ۴ موضوع OTC Therapy توسط استاد بصورت عملی آموزش داده می شود.

۳- Flash Exam (۱۵ دقیقه): شامل ۱ تا ۲ سؤال کتبی از مطالب جلسه قبل توسط استاد گرفته می شود.

✓ هدف از برگزاری Flash exam مرور مطالب مطرح شده در جلسه قبل به منظور ارتقای کیفیت آموزش است.

*****

در بازه زمانی مربوط به فعالیت در داروخانه (۱ ساعت و ۴۵ دقیقه) به انجام وظایف قانونی مسئول فنی با اهداف ذیل پرداخته شود:

۱- مدیریت فروش داروها و امور داروخانه

۲- ارائه داروهای آزاد (OTC) درخواستی بیماران در صورت صلاح دید به تشخیص مسئول فنی.

۳- پاسخ دهی به سؤالات بیماران در خصوص مسائل مختلف از قبیل:

• مصرف دارو در بارداری و شیردهی

• نحوه صحیح مصرف دارو ها

• تداخلات دارویی

• عوارض دارویی

• روش استفاده از تجهیزات و دستگاههای کمکی مصرف دارو و تجهیزات پزشکی

۴- ارائه توصیه های دارویی یا غیردارویی جهت کنترل علائم مشکلات خفیف مراجعان و ارجاع موارد جدی تر به پزشک (آشنایی با ارزیابی نیازهای درمانی بیماران)

۵- آشنایی با روش های کنترل مسمومیت ناشی از داروها

۶- ارائه دارو در مقابل نسخ پزشکان و درج دستور مصرف هر دارو روی بسته بندی داروهای تجویز شده بر طبق دستور پزشک (آشنایی با علائم اختصاری متداول در نگارش) به صورت خوانا و دقیق و حصول اطمینان از:

✓ صحت نوع دارو و شکل دارویی

✓ صحت مقدار دارو

✓ صحت دوز دارو(بتواند محاسبات دارویی را در خصوص نسخه یا دستور دارویی انجام دهد)

✓ صحت دستور دارو در زمان تحویل دارو

۷- برقراری ارتباط صحیح با بیمار و صحبت به گونه ای که برای بیمار قابل فهم باشد.

۸- ارائه توصیه های لازم در زمان تحویل دارو در ارتباط با:

• بهترین زمان مصرف دارو در روز و در ارتباط با غذا

• نحوه صحیح مصرف دارو (پمادهای جلدی، قطره های چشمی، پمادهای واژینال، داروهای استنشاقی و داروهای داخل بینی)

• نحوه نگهداری دارو در منزل

• تداخلات موجود در نسخه (تداخلات دارو- دارو و تداخلات دارو- غذا)

• عوارض دارویی معمول و روش های به حداقل رساندن آن

• اطمینان از درک بیمار نسبت به روش صحیح مصرف دارو

۹- مشاوره با پزشک معالج بیمار در مواردی که ابهام و تردید در نسخه تجویزی ملاحظه گردد.

۱۰- پاسخ دهی به سؤالات اعضای مختلف تیم درمان در صورت نیاز

۱۱- اعمال نظارت بر شرایط نگهداری داروها، شکل ظاهری، کیفیت فیزیکی، تاریخ مصرف داروها و منبع تهیه آنها در داروخانه

۱۲- کمک به ارتقاء سلامت جامعه

- آموزش جهت مصرف منطقی داروها (خصوصاً آنتی بیوتیک ها)
- آموزش جهت خطرات سوء مصرف مواد و داروها
- توصیه به عدم مصرف داروها در طی بارداری
- پیشگیری از سمیت داروها
- نقش در کنترل بیماری هایی نظیر HIV/AIDS، اسهال عفونی، سل
- تنظیم خانواده
- توصیه به مصرف مکمل های غذایی

۱۳- پاسخ گویی به سوالات بیماران در زمینه قوانین مالی نسخه، بیمه ها و سازمانهای بیمه گر

✱ دستنامه :

برنامه زمان بندی تشکیل کلاس ها و سرفصل های دست نامه ها و مباحث OTC تراپی در جدول ذیل آورده شده است.

جدول شماره ۲

مباحث دارودرمانی بدون نسخه ***		مباحث	تاریخ**
Respiratory system	Cough The common cold Sore throats Rhinitis	داروهای گوارشی	هفته اول ۲۰ بهمن تا ۲۵ بهمن
Ophthalmology & Ear conditions	Red eye Eyelid disorders Dry eye Otitis external	داروهای تنفسی	هفته دوم ۲۷ بهمن تا ۲ اسفند
Central nervous system	Headache Insomnia Nausea and vomiting Motion sickness	داروهای مغز و اعصاب	هفته سوم ۴ تا ۹ اسفند
Women's health	Cystitis Vaginal discharge Dysmenorrhea & PMS Menorrhagia Emergency hormonal contraception	داروهای اعصاب و روان ۱ (با تاکید بر اختلال افسردگی و اسکیزوفرنی)	هفته چهارم ۱۱ تا ۱۶ اسفند
Gastroenterology	Mouth ulcers Oral thrush Gingivitis Dyspepsia	داروهای اعصاب و روان ۲ (با تاکید بر مشکلات خواب و اضطراب)	هفته پنجم ۱۸ تا ۲۳ اسفند
Gastroenterology	Diarrhea & Constipation Irritable bowel syndrome Hemorrhoids Abdominal pain	داروهای هورمونی ۱ (با تاکید بر دیابت، بیماری های تیروئیدی، اختلال رشد و پرولاکتین)	هفته ششم ۱۷ تا ۲۲ فروردین ^۱
Dermatology	Hyperproliferative disorders Psoriasis Dandruff (pityriasis capitis) Seborrhoeic dermatitis	داروهای هورمونی ۲ (با تاکید بر بیماری زنان و ناباروری)	هفته هفتم ۲۴ تا ۲۹ فروردین ^۲

Dermatology	Fungal infections Hair loss Warts and verrucas Corns and calluses	داروهای آنتی بیوتیک ۱	هفته هشتم ۳۱ فروردین تا ۵ اردیبهشت ^۳
Dermatology	Scabies Acne vulgaris Cold sores (herpes simplex labialis) Eczema and dermatitis Sun exposure and melanoma risk	داروهای آنتی بیوتیک ۲	هفته نهم ۷ تا ۱۲ اردیبهشت ^۴
در این هفته گروه های A, B, C و D جلسه جایگزین هفته برگزاری کلاس در داروخانه همکار را در داروخانه آموزشی دانشکده داروسازی برگزار خواهند کرد. در این هفته کلاس گروه E در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.			هفته دهم ۱۴ تا ۱۹ اردیبهشت ^۵
Musculoskeletal conditions	Acute low back pain Activity-related/sports-related soft tissue injuries	داروهای قلبی - عروقی ۱	هفته یازدهم ۲۱ تا ۲۶ اردیبهشت ^۶
Pediatrics	Head lice Threadworm Colic	داروهای قلبی - عروقی ۲	هفته دوازدهم ۲۸ اردیبهشت تا ۲ خرداد ^۷
Pediatrics	Atopic dermatitis Fever Infectious childhood conditions Nappy rash	داروهای اطفال	هفته سیزدهم ۴ تا ۹ خرداد ^۸
Specific product requests	Nicotine replacement therapy Bites and stings Weight loss Benign prostatic hyperplasia	داروهای شیمی درمانی	هفته چهاردهم ۱۱ تا ۱۶ خرداد ^۹
در این هفته گروه های A, B و C جلسه جایگزین هفته برگزاری کلاس در داروخانه همکار را در داروخانه آموزشی دانشکده داروسازی برگزار خواهند کرد. در این هفته کلاس گروه D و E در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.			هفته پانزدهم ۱۸ تا ۲۳ خرداد ^{۱۰}

***در صورت تعطیلی رسمی برای هر شیفت باید سرگروه با استاد مربوطه تاریخ برگزاری کلاس جبرانی را هماهنگ کند. بدیهی است با توجه به برگزاری دو جلسه در داروخانه همکار، تشکیل کلاس ها تا تاریخ ۲۳ خرداد ادامه خواهد داشت.
***مباحث OTC تراپی از کتاب community pharmacy استخراج شده است.

- ۱- در این هفته کلاس گروه A در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۲- در این هفته کلاس گروه B در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۳- در این هفته کلاس گروه C در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۴- در این هفته کلاس گروه D در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۵- در این هفته کلاس گروه E در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۶- در این هفته کلاس گروه A در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۷- در این هفته کلاس گروه B در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۸- در این هفته کلاس گروه C در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.
- ۹- در این هفته کلاس گروه D در داروخانه همکار (دکتر کیایی) با توجه به تعطیلی ۱۴ خرداد برگزار نخواهد شد و کلاس داروخانه همکار به هفته بعد (۲۱ خرداد) موکول خواهد شد.
- ۱۰- در این هفته کلاس گروه D و E در داروخانه همکار (دکتر کیایی) برگزار خواهد شد.

نحوه برگزاری کلاس های عملی در داروخانه همکار (دکتر کیایی)

هر جلسه شامل ۵ ساعت می باشد که بین ساعت های ۱۶ تا ۲۱ در داروخانه همکار (داروخانه دکتر کیایی) در تاریخ های اشاره شده در جدول ۲ برگزار خواهد شد. در هر شیفت ۶ تا ۷ دانشجو حضور دارند که به دو گروه a و b تقسیم بندی می شوند. ابتدا گروه a (۳ تا ۴ نفر) به مدت دو ساعت و نیم وارد محیط داروخانه شده و در کنار داروسازان داروخانه و تحت نظارت ایشان در مورد دستورزنی، توصیه به بیمار، ارتباط با بیمار و پاسخ دهی به سوالات دارویی مراجعین آموزش خواهند دید. با توجه به این که داروخانه مذکور از دو بخش داروخانه داروهای تخصصی و فوق تخصصی تشکیل شده است، دانشجویها در این دو بخش تقسیم می شوند (یک تا دو دانشجو در بخش داروخانه داروهای تخصصی و یک تا دو دانشجو در بخش داروخانه فوق تخصصی که در جلسه بعدی جای خود را عوض خواهند کرد). در این مدت گروه b در محیط کناری داروخانه تحت نظارت استاد فارماکوتراپی تحت آموزش نسخ دارویی قرار گرفته و در صورت مراجعه بیماران، به مشاوره دارویی خواهند پرداخت. پس از دو ساعت و نیم گروه a با گروه b جا به جا خواهند شد.

بدیهی است با توجه به عدم اتمام مراحل آماده سازی محیط کناری داروخانه و بررسی ظرفیت پذیرش هم زمان کارورزان، ممکن است در نحوه برگزاری کلاس تغییراتی صورت گیرد.

برنامه زمان بندی تشکیل کلاس ها در داروخانه همکار (داروخانه دکتر کیایی) در جدول ذیل آورده شده است.

جدول شماره ۳

گروه	تاریخ
گروه A	شنبه ۱۷ فروردین
گروه B	یکشنبه ۲۵ فروردین
گروه C	دوشنبه ۲ اردیبهشت
گروه D	سه شنبه ۱۰ اردیبهشت
گروه E	چهارشنبه ۱۸ اردیبهشت
گروه A	شنبه ۲۱ اردیبهشت
گروه B	یکشنبه ۲۹ اردیبهشت
گروه C	دوشنبه ۶ خرداد
گروه D	سه شنبه ۲۱ خرداد
گروه E	چهارشنبه ۲۲ خرداد

جدول شماره ۴: گروه بندی دانشجویان (ساعت تشکیل کلاس: ۱۶ الی ۲۱)

گروه A (شنبه) استاد: دکتر عاطفه جعفری سرگروه: محمد مجابی	گروه B (یکشنبه) استاد: دکتر مرضیه جعفری سرگروه: امین ابراهیمی	گروه C (دوشنبه) استاد: دکتر مرضیه جعفری سرگروه: غزاله همتی	گروه D (سه شنبه) استاد: دکتر حمیدرضا تقوای معصومی سرگروه: علیرضا احمدی شاد	گروه E (چهارشنبه) استاد: دکتر عاطفه جعفری سرگروه: سحر محمدعلیزاده
محمد مجابی امیرمحمد دوستار سالار سلیمی امیرحسین شورمیچ سید سعید سنجرى میلاد جشن ابوالفضل حضرت پور	امین ابراهیمی فرشید بنی اردلانی کیوان جلالی زاده سحر پوررضا زهرا ترابی شبیم پورمهدی	غزاله همتی زیبا قلی پور نگار بیردیر مهرناز پیرسرخیز سیده کوثر موسوی نسب یلدا جلیلیان مهسا برزویی	علیرضا احمدی شاد ماهان مولایی فاطمه قربانعلی نژاد آیدا اقتداری سیده هدیه فاطمی پریرسا علیپور معصومه محمدی	لادن حسین نیا زینب مرسلی بهار رضایی سحر محمدعلی زاده سارینا علیرضا

مباحث تئوری:

قبل از شروع کلاس های عملی و پس از هماهنگی با نماینده کلاس، یک جلسه کلاس تئوری در مورد "آشنایی با دوره، اصول حرفه ای کار در داروخانه، رفتار و ظاهر حرفه ای، مهارت برقراری ارتباط موثر" برگزار خواهد شد.
* در صورت نیاز و صلاحدید گروه، در طی ترم یک تا سه کلاس تئوری مجزا برگزار خواهد شد.

نحوه برگزاری کلاس های عملی ساخت داروهای جالینوسی

در این بخش با هماهنگی با گروه فارماسیوتیکس ۱۷ ساعت آموزش مربوط به ساخت نسخ دارای دستورات داروهای جالینوسی به دانشجویان ارائه خواهد شد. الگو و نحوه ارائه و زمانبندی های آن متعاقبا توسط گروه فارماسیوتیکس اعلام می گردد.

نحوه برگزاری بازدید معاونت غذا و دارو

در این بخش با هماهنگی با معاونت غذا و دارو، دانشجویان طبق گروه بندی زیر به مدت یک روز (۷ ساعت از ساعت ۸ صبح تا ۱۵) به منظور آشنایی با بخش های مختلف معاونت و فعالیت های آنها در محل این معاونت حضور خواهند داشت.
دانشجویان در گروه های شش و هفت نفره به مدت یک روز از بخش های مختلف معاونت بازدید خواهند نمود.
نمره دهی این بخش بر اساس ارزشیابی مسئول بخش مربوطه در معاونت و ارزیابی پر کردن لوگ بوک می باشد.

بخش ها:

- ۱- واحد دارو: بخش داروخانه ها
- ۲- واحد دارو: بخش امور بیمارستان ها
- ۳- واحد دارو: بخش مخدر
- ۴- واحد تجهیزات
- ۵- واحد غذا
- ۶- واحد آزمایشگاه

A گروه	B گروه	C گروه	D گروه	E گروه
(شنبه ۲۲ تیر ۱۳۹۸) سرگروه: محمد مجابی	(یکشنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۸) سرگروه: امین ابراهیمی	(دوشنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۸) سرگروه: غزاله همتی	(سه‌شنبه ۲۵ تیر ۱۳۹۸) سرگروه: علیرضا احمدی‌شاد	(چهارشنبه ۲۶ تیر ۱۳۹۸) سرگروه: سحر محمدعلیزاده
محمد مجابی امیرمحمد دوستار سالار سلیمی امیرحسین شورمیچ سید سعید سنجری میلاد جشان ابوالفضل حضرت پور	امین ابراهیمی فرشید بنی- اردلانی کیوان جلالی‌زاده سحر پوررضا زهرا ترابی شبنم پورمهدی	غزاله همتی زیبا قلی‌پور نگار پیردیر مهرناز پیرسحرخیز سیده کوثر موسوی‌نسب یلدا جلیلیان مهسا برزویی	علیرضا احمدی‌شاد ماهان مولایی فاطمه قربانعلی‌نژاد آیدا اقتداری سیده هدیه فاطمی پریسا علیپور معصومه محمدی	لادن حسین‌نیا زینب مرسلی بهار رضایی سحر محمدعلی‌زاده سارینا علیرضا مرضیه انصاری

بدیهی است گروه بندی های بالا یک پیش فرض میباشد و در صورت عدم امکان همکاری و موافقت معاونت با این چینش و نیز امکان تداخل با کلاسهای صبح دانشجویان تغییر خواهد یافت.
همچنین دانشجویان بخشی از آموزش خود را در اداره امور بازرسی داروخانه های این معاونت در قالب یک جلسه تئوری و چند جلسه عملی همراه با بازرسی معاونت در محل داروخانه ها خواهند گذرانید.
تیسره: بدیهی است در صورت عدم فراهم شدن امکانات و شرایط برای ارائه این بخش، ساعات آن به ساعات مربوط به مسئولیت قائم مقامی در داروخانه های شهری افزوده میشود.

نحوه برگزاری کلاس های عملی DPIC

در این بخش با هماهنگی معاونت غذا و دارو و همکاری اعضای داروسازی بالینی، دانشجویان در گروههای ۵ نفره گروه بندی میشوند و هر گروه به مدت ۵ روز (هر روز ۴ ساعت) به منظور آشنایی با فعالیتهای DPIC در محل این معاونت خواهند بود.
تبصره: بدیهی است در صورت عدم فراهم شدن امکانات و شرایط برای ارائه این بخش، ساعات آن به ساعات مربوط به مسئولیت قائم مقامی در داروخانه های شهری افزوده می شود.

فعالیت در داروخانه آموزشی دانشگاه

دانشجو باید تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۸ به میزان ۷۴ ساعت در داروخانه آموزشی دانشگاه فعالیت داشته باشد، که نامه های مربوط به آن از طرف سرپرست داروخانه و مسول فنی داوخانه باید تایید شود. این فعالیت شامل نسخه زنی، نسخه پیچی، مشاوره با بیمار و تحویل دارو و... می باشد.

تبصره: دانشجویان باید به صورت هفتگی و طبق جدولی که گروه در اختیار نماینده کلاس قرار می دهد برای حضور در این ۷۴ ساعت برنامه ریزی نمایند.

فعالیت در داروخانه همکار (دکتر دادرس و دکتر عباس پور)

دانشجو باید به میزان ۵ ساعت در داروخانه دکتر عباس پور و به میزان ۵ ساعت در داروخانه دکتر دادرسی فعالیت داشته باشد، که نامه های مربوط به آن از طرف دکتر عباس پور و دکتر دادرسی باید تایید شود. این فعالیت شامل دستورزی، توصیه به بیمار، ارتباط با بیمار و پاسخ دهی به سوالات دارویی مراجعین تحت نظارت مسئول فنی داروخانه مذکور می باشد.

تبصره: دانشجویان باید طبق جدولی که گروه در اختیار نماینده کلاس قرار می دهد برای حضور در این ۱۰ ساعت برنامه ریزی نمایند.

مسئولیت قائم مقامی در داروخانه های شهری

دانشجو باید تا پایان شهریور ۱۳۹۸ به میزان ۸۵ ساعت به عنوان قائم مقام مسئول فنی در داروخانه های شهری کار کند که نامه های مربوط به معرفی وی به عنوان قائم مقام از طرف داروساز داروخانه (مهر و امضا) و در مورد شیفتهای ثابت تائید معاونتهای غذا و داروی شهری که در آن به عنوان قائم مقام فعالیت نموده است به عنوان معیار برای احتساب ۸۵ ساعت میباشد.

تبصره ۱: دانشجو باید نامه معرفی به عنوان قائم مقام توسط مسئول فنی و تأییدیه معاونت غذا و دارو را جهت تائید به اطلاع گروه برساند.

مسئولیت قائم مقامی در داروخانه آموزشی دانشکده

دانشجو باید تا پایان شهریور ۱۳۹۸ حداقل به میزان ۱۵ ساعت به عنوان قائم مقام مسئول فنی در داروخانه آموزشی دانشکده داروسازی کار کند.

نحوه ارزشیابی:

نمره کارآموزی از یک بخش ۳۰ نمره ای، دو بخش ۱۰ نمره ای و دو بخش ۵ نمره ای تشکیل شده است. در مجموع ۷۰ نمره که نهایتاً نمره کسب شده از ۲۰ نمره محاسبه و گزارش میگردد. نمره امتحان کتبی و OSCE پایان ترم درس کارآموزی عرصه داروخانه شهری ۲۸ درصد (۵،۷ نمره) نمره پایان ترم را تشکیل خواهد داد.

نکته مهم ۱: دانشجو باید از مجموع دو قسمت امتحان کتبی و OSCE حداقل ۶۰ درصد نمره را کسب کند تا قبولی در امتحان برایش لحاظ شود.

نکته مهم ۲: دانشجو باید تمام بخش های مشخص شده در طرح درس (از جمله کلاس تئوری، کار در داروخانه آموزشی دانشکده، کار در داروخانه های همکار، قائم مقام مسئول فنی در داروخانه های شهری و آموزشی دانشکده، ساخت داروهای جالینوسی و معاونت غذا و دارو و ...) را بگذراند. قبولی در کارآموزی منوط به ارائه مستندات و نمره کافی در تمامی بخش ها می باشد.

نکته مهم ۳: هر دانشجو فقط میتواند یک جلسه غیبت موجه با ارائه مستندات داشته باشد و حتی با ذکر موجه بودن غیبت نمره آن جلسه کلاس (کوئیز و کار عملی) را از دست خواهد داد.

جدول شماره ۵

نحوه ارزشیابی واحد کارآموزی در عرصه داروخانه شهری			
30 نمره	5.2	2.6	دستنامه
		1.3	SOAP note
		1.3	Flash Exam
	19.8	9.8	امتحان پایان ترم کتبی
		10	امتحان پایان ترم OSCE

	5	ساعات کار در داروخانه آموزشی و قائم مقامی در داروخانه های شهری	
10 نمره	75	رفتار حرفه ای توسط استاد (2.5 نمره) توسط مسئول فنی (2.5 نمره)	بخش ب
	75	ارزیابی عملکرد و شرکت فعال در هر شیفت توسط استاد (2.5 نمره) توسط مسئول فنی (2.5 نمره)	
5 نمره		کار در داروخانه های همکار ارزیابی عملکرد و رفتار حرفه ای در داروخانه های همکار توسط مسئول داروخانه توسط دکتر دادرسی (2.5 نمره) توسط دکتر عباس پور (2.5 نمره)	بخش ج
10 نمره		کلاسهای عملی ساخت داروهای جالینوسی	بخش د
10 نمره		بازدید از معاونت غذا و دارو	بخش ه
5 نمره		کلاسهای عملی DPIC* *در صورت انجام هماهنگی های لازم و امکان برگزاری	بخش و

✱ بخش الف)

دست نامه (هر دست نامه : ۰/۲) (مجموعا : ۲/۶)

SOAP note (هر SOAP note ۰/۱) (مجموعا: ۱/۳)

ارزیابی این بخش توسط استاد در پایان هر جلسه صورت گرفته و نمره این بخش در فرم مربوطه منظور می گردد.

Flash Exam (هر جلسه: ۰/۱) (مجموعا: ۱/۳)

امتحان پایان ترم (۱۹,۸ نمره)

● امتحان تئوری (۹,۸ نمره)

امتحان تئوری در پایان ترم از مباحث مطرح شده در دارودرمانی ها، دستنامه ها و OTC تراپی به عمل می آید.

● امتحان OSCE* (۱۰ نمره)

* امتحان OSCE از پنج نوع ایستگاه به قرار ذیل تشکیل می شود:

↪ ایستگاه نسخه پیچی و نسخه خوانی

در این ایستگاه یک نسخه پیچیده شده از قبل در اختیار دانشجو قرار می گیرد دانشجو باید این توانایی را داشته باشد که نسخه را کامل خوانده و بازنویسی نماید (با دستورات مربوطه) ضمنا اشتباهات نسخه پیچی اعم از نوع و شکل و تعداد و برند درخواست شده توسط پزشک را شناسایی کند و در برگه امتحانی بنویسد.

همچنین در این ایستگاه یک سری پرسش شامل ذکر تداخلات دارویی و چگونگی مدیریت آن، ذکر تداخلات دارو و غذا و چگونگی مدیریت آن، بیان عوارض مهم داروها و موارد ارجاع به پزشک، مصرف داروها در بارداری و شیردهی، علت تجویز دارو و شرایط نگهداری آن، از دانشجو پرسیده می شود که باید قادر به پاسخ گویی به آن ها باشد.

↪ ایستگاه OTC تراپی (با رویکرد مدیریت درمان بیماری فرد مراجعه کننده)

در این ایستگاه یک بیمار فرضی به داروخانه مراجعه کرده و برای بیماری خود درخواست داروی مناسب را دارد دانشجو بایستی قادر باشد سوالات لازم را از بیمار بپرسد، تصمیم گیری کند که آیا بیماری وی قابل درمان در داروخانه است یا بایستی به پزشک مراجعه کند، و بتواند در صورت امکان درمان در داروخانه داروی مناسب را به وی پیشنهاد کرده و توصیه های لازم را به وی داشته باشد.

↪ ایستگاه OTC تراپی (با رویکرد مدیریت درخواست دارو از سوی بیمار)

در این ایستگاه بیمار فرضی به داروخانه مراجعه کرده و درخواست دارویی دارد دانشجو بایستی قادر باشد که داروی OTC را از نسخه ای تشخیص دهد، سوالات لازم جهت اطمینان از وجود اندیکاسیون برای تحویل داروی درخواستی بیمار را بپرسد، در صورت وجود انتخاب بهتر آن را به بیمار معرفی کند، داروی مناسب را به تعداد مناسب به بیمار تحویل داده و توصیه های لازم را به او داشته باشد.

← ایستگاه تعامل با کادر درمان

در این بخش یک سوال از سوی پزشک یا افراد تیم درمان در مورد نام تجاری، روش مصرف، عوارض جانبی، تداخلات، مصرف در بارداری و شیردهی و ... مطرح می شود و دانشجو بایستی قادر باشد به نحو مقتضی پاسخگو باشد.

← ایستگاه شناسایی مشکلات دارو درمانی و مشاوره به بیمار:

یکی از مهمترین وظایف داروسازان هنگام اخذ شرح حال از بیماران و ارائه مشاوره دارو درمانی، شناسایی مشکلات احتمالی دارو درمانی در

رژیم دارویی بیمار و کمک و راهنمایی در جهت برطرف ساختن این مشکلات می باشد. مشکلات دارو درمانی در چهار گروه اصلی طبقه بندی می شوند: ۱. مشکلات مربوط به اندیکاسیون ۲. مشکلات مرتبط با اثر بخشی درمان ۳. مشکلات مرتبط با ایمنی درمان ۴. مشکلات مرتبط با پذیرش درمان از طرف بیمار راهکارهای مناسب برای به حداقل رساندن این مشکلات از طرف داروسازان می تواند متفاوت باشد و بستگی به نوع و شدت مشکل شناسایی شده دارد. برخی از این راهکارها عبارتند از: آموزش نحوه صحیح مصرف، ارائه اطلاعات لازم در مورد بیماری و دارو درمانی، پایش اثر بخشی درمانها و عوارض احتمالی دارویی، ارجاع فوری و یا غیر فوری به پزشک، اطمینان بخشی به بیمار، مذاکره و ارائه مشاوره به پزشک معالج، پیشنهاد تغییر در داروها یا تغییر میزان و یا زمان مصرف و اقداماتی دیگر.

📖 ساعات قائم مقامی در داروخانه های شهری و فعالیت در داروخانه آموزشی (۵ نمره)

بخش ب) رفتار حرفه ای (۷۵ نمره، هر جلسه ۵ نمره)

ارزیابی اخلاق و رفتار حرفه ای دانشجو طبق ارزشهای زیر انجام میگردد. در انتهای هر دستنامه فرمی ضمیمه شده است که اساتید و مسئولین فنی محترم با توجه به نحوه رفتار کارآموزان در محیط داروخانه (براساس معیار های ذکر شده در جدول ذیل) نسبت به ارزیابی آنان اقدام فرموده و نمره آنرا در پایان هر جلسه منظور می نمایند.

ارزیابی عملکرد و شرکت فعال در هر شیفت (۷۵ نمره، هر جلسه ۵ نمره)

در این بخش وضعیت فعالیت دانشجو در وظایف از پیش تعیین شده وی در فضای داروخانه بوسیله مسئول فنی و استاد به شرح زیر در هر جلسه مورد ارزیابی قرار می گیرد و نمره آن در فرم ضمیمه دستنامه منظور می گردد:

- انگیزه و دقت در انجام فعالیت های فوق برنامه
- فعالیت و دقت در بررسی داروهای هر قفسه و نسخ
- انگیزه و دقت در انجام وظایف مسول فنی و تکنسین پذیرش نسخه و نسخه پیچی
- وظایف قانونی مسئول فنی که اهداف آن در صفحه ۲ از این دفترچه راهنما ذکر شده است

🌟 بخش ج)

کار در داروخانه های همکار (۵ نمره): نمره دهی و ارزشیابی این بخش توسط مسئول داروخانه ها (دکتر عباس پور و دکتر دادرس) انجام می شود.

🌟 بخش د)

کلاسهای عملی ساخت داروهای جالینوسی (۱۰ نمره): نمره این بخش توسط گروه فارماسیوتیکس اعلام میگردد.

🌟 بخش ه)

بازدید از معاونت غذا و دارو (۱۰ نمره): نمره دهی و ارزشیابی این بخش طبق لوگ بوک طراحی شده خواهد بود.

🌟 بخش و)

کلاسهای عملی DPIC (۵ نمره): نمره دهی و ارزشیابی این بخش طبق لوگ بوک طراحی شده خواهد بود.

ارزش اصلی	ویژگی ها	برون ده یادگیری
-----------	----------	-----------------

اهداف نهایی:

با توجه به اهداف درس کارآموزی و پیش بینی موارد آموزشی (مانند تکمیل دست نامه و حضور در گیشه) از دانشجو انتظار می رود در پایان ترم مهارت های زیر را به دست آورد که در راستای آموزش هایی است که در طول ترم دریافت کرده است:

دانشجو باید به وظایف مسئول فنی و قوانین داروخانه آگاه باشد و بتواند اجرا کند.

دانشجو باید مهارت های لازم برای برقراری ارتباط مناسب با بیماران و شرح حال گیری از بیمار و مهارت ارتباط با پرسنل و سایر کادر پزشکی را کسب و اعمال کند.

دانشجو باید نحوه صحیح خواندن نسخه ها را بداند و بتواند نسخه ها را از نظر تداخلات دارویی، موارد احتیاط، موارد منع مصرف، عوارض مهم و نحوه صحیح دستور زنی براساس اطلاعات نسخه ارزیابی کند و قادر به تشخیص حدودی بیماری از داروهای مندرج در نسخه باشد.

دانشجو باید گروه های دارویی، نام های ژنریک و تجاری، دوز داروها و اشکال دارویی و روش های صحیح مصرف کلیه اشکال دارویی موجود در ایران (نظیر قطره ها، پمادها و کرم های جلدی، پمادهای چشمی، قلم های تزریق انسولین، اسپری های تنفسی، کپسول های استنشاقی، چسب ها، قرص ها، شیاف ها و کرم های واژینال و رکتال) و روش های نگهداری آن ها را بداند و به بیمار توضیح دهد.

دانشجو باید قواعد بیمه ها و تعهد بیمه ها و روش استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری جهت تهیه لیست های بیمه و محاسبه بهای نسخ و حق فنی را بداند.

دانشجو باید وظایف داروساز در ارتباط با مدیریت نسخ اشتباه و اطلاع رسانی داروئی همچنین روش های انتقال اطلاعات و توصیه های دارویی به متقاضیان را بداند و اجرا کند.

دانشجو باید منابع اطلاعات دارویی را بشناسد و نحوه استفاده از آن ها بداند.

<ul style="list-style-type: none"> • قادر باشد بدون دخالت اعتقادات فردی با بیمار ارتباط برقرار کند • قادر باشد بدون دخالت علائق فردی با بیمار ارتباط برقرار کند • قادر باشد بدون دخالت مشکلات شخصی با بیمار ارتباط برقرار کند • حقوق قانونی بیمار را بشناسد • به گونه ای عمل کند که حقوق قانونی بیمار رعایت شود 	<ul style="list-style-type: none"> - عدم دخالت اعتقادات فردی - عدم دخالت علائق فردی - عدم دخالت مشکلات شخصی - آشنایی به حقوق بیمار - فعالیت بر اساس حقوق بیمار 	<p>۱) در اولویت قرار دادن بیماران، ۰.۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • صرفنظر از فرهنگ افراد وظایف قانونی خود را انجام دهد • صرفنظر از تفاوت در نظرات و عقاید افراد وظایف قانونی خود را انجام دهد • بدون پیش داوری با بیماران برخورد کند • قادر باشد که محترمانه به بیماران گوش فرا دهد • با سایر افراد تیم درمان برخورد محترمانه داشته باشد • در برخورد با پرسنل داروخانه رعایت کامل احترام را داشته باشد • در سخن گفتن از کلمات و لحن مودبانه استفاده کند • قادر باشد که علی رغم صمیمی بودن فاصله حرفه ای خود را با بیمار حفظ کند • جهت انجام نقش مدیریتی خودفاصله حرفه ای خود را با پرسنل داروخانه حفظ کند • شرایطی فراهم کند که بیمار بتواند به راحتی مشکل خود را با وی مطرح نماید. • در برخورد با کودکان ملائمت ویژه داشته باشد • در برخورد با سالمندان احترام ویژه را رعایت کند 	<ul style="list-style-type: none"> - احترام به فرهنگها - احترام به نظرات و عقاید - عدم برخورد قضاوت گرانه - گوش دادن محترمانه - احترام به همکاران - احترام به کارمندان داروخانه - احترام به مربی - استفاده از ادبیات و لحن مودبانه - حفظ فاصله حرفه ای با بیمار - حفظ فاصله حرفه ای با کارمندان - احترام به حریم خصوصی بیماران - ملائمت در رفتار با اطفال - ملائمت در رفتار با سالمندان 	<p>۲) احترام به دیگران، ۱.۲۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • به گونه ای عمل کند که منافع مالی داروخانه منافع بیمار را تحت الشعاع قرار ندهد • بین افراد با طبقه اجتماعی متفاوت رفتار مشابه داشته باشد 	<ul style="list-style-type: none"> - در اولویت قرار دادن منافع بیمار - اختصاص مراقبتهای پزشکی به همه اقشار جامعه 	<p>۳) تلاش در راه منافع جامعه و بیماران، ۰.۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • حق انتخاب بیمار را در پذیرش توصیه های خود درک کرده و برای یافتن راه حل در این مشکل مهارت پیدا کنید • قادر باشد به عنوان عضوی از تیم درمان فعالیت کند • قادر باشد که با زبان ساده و قابل فهم با بیمار ارتباط برقرار کند 	<ul style="list-style-type: none"> - احترام به حق بیمار در به کارنگرفتن توصیه شما - همکاری با پزشک و سایر حرف پزشکی - برقراری ارتباط با بیمار به گونه ای قابل فهم 	<p>۴) دخیل کردن بیمار در تصمیمات حرفه ای خود، ۰.۲۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • در طی این دوره همواره جهت به روز رسانی دانش علمی خود تلاش کند • در مورد مسائل خارج از دانش و مسولیت حرفه ای خود اظهار نظر نکند • قادر باشد بر اساس دانش و مهارت خود تصمیمات منطقی و آگاهانه اتخاذ کند 	<ul style="list-style-type: none"> - سعی در افزایش دانش و شایستگی خود - فعالیت در حدود مهارت و دانش خود - اتخاذ تصمیمات منطقی و آگاهانه 	<p>۵) تلاش در جهت افزایش دانش و شایستگی حرفه ای خود، ۰.۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • مشکلات پزشکی بیماران را فاش نسازد • قادر باشد که از انتقادات دیگران در جهت اصلاح ضعفهای خود استفاده کند • قوانین حرفه ای رشته داروسازی را بشناسد و به آن عمل کند 	<ul style="list-style-type: none"> - رازداری - انتقاد پذیر بودن - عمل بر اساس قوانین حرفه ای 	<p>۶) صادق و قابل اعتماد بودن، ۰.۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • از اشتباهات خود درس گیرد و آن را تکرار نکند • در صورت ارتکاب اشتباه در جهت جبران آن تلاش کند • شهادت آن را داشته باشد که در صورت اشتباه از دیگران در جهت رفع آن کمک گیرد • کلیه وظایف را در زمان مقرر انجام دهد • پوشش حرفه ای را رعایت کند 	<ul style="list-style-type: none"> - برخورد سازنده با اشتباهات - سعی در برطرف کردن مشکلات - کمک گرفتن از دیگران در حل مشکلات - به وجود آمده - وقت شناسی - پوشش حرفه ای 	<p>۷) پذیرفتن مسولیت رفتار حرفه ای خود، ۰.۵ نمره</p>
<ul style="list-style-type: none"> • در ساعت مقرر در داروخانه حضور داشته و پیش از موعد مقرر از داروخانه خارج نشود • در زمان حضور در داروخانه با تلفن همراه صحبت نکند • در زمان حضور در داروخانه اصول اسلامی را در پوشش و رفتار خود رعایت کند • در تمام جلسات حضور داشته باشد 	<ul style="list-style-type: none"> - رعایت ساعت دقیق حضور و غیاب - عدم استفاده از تلفن همراه - نخوردن خوراکی - رعایت پوشش و اصول اسلامی - حضور مستمر در جلسات کارآموزی 	<p>۸) نظم، ۱ نمره</p>

جدول شماره 6